

Wat kan ik doen om mijn dieren te beschermen?

Er bestaan verschillende maatregelen om landbouwdieren te beschermen tegen wolvenaantallen. Dé perfecte methode bestaat echter niet. Roofdieren zijn intelligente dieren met een leervermogen. Ze kunnen wennen aan nieuwe situaties en zich eraan aanpassen. Dit blijft voortdurend eisen stellen aan preventieve maatregelen en de consequente uitvoering ervan. Je zal dus een afweging moeten maken en rekening houden met het werkelijke risico op een aanval, je beschikbare budget (eventueel aangevuld met subsidies), je manier van dieren houden, jouw gewenste tijdsinvestering bij de aanvang, maar ook tijdens het gebruik van de gekozen maatregel(en) (bijv. het onderhouden van een elektrische afsluiting).

KUDDewaakhonden

Kuddewaakhonden, ook wel kuddebewakingshonden of kuddebeschermingshonden genoemd, mogen niet worden verward met herdershonden. Het zijn werkhonden die worden ingezet om het vee te **beschermen** tegen grote roofdieren. Dit staat in tegenstelling tot de herdershonden, zoals Border Collies, die worden ingezet om een kudde bij elkaar te houden en te drijven naar een gewenste richting.

Kuddewaakhonden zijn vaak specifieke hondenrassen, zoals de Turkse Kangal, de Pyrenese berghond, de Hongaarse Kuvasz en de Turkse Akbash.

Idealiter groeien ze van jongsaf aan op binnen de kudde die ze later moeten beschermen en zijn ze er volledig geïntegreerd, zodat ze 'hun' kuddedieren beschouwen als soortgenoten.

Goede kuddewaakhonden komen voort uit werklijnen en zijn **niet geschikt als huishond**. Ze ondergaan een strenge selectie, niet elke pup uit een werkhondenlijn blijkt geschikt als kuddewaakhond.

Van een goede kuddewaakhond wordt verwacht:

- dat hij kan leven binnen een elektrische afsluiting en deze respecteert;
- dat hij voor zijn kuddedieren zorgt, ze niet lastigvalt en er ook niet mee speelt;
- dat hij kan omgaan met collega kuddewaakhonden en ook kan samenleven met de herdershonden, vaak Border Collies;
- dat hij de mens respecteert, zowel de herder als andere personen (bijv. wandelaars die in de nabijheid van de kudde komen).

Over het gebruik van kuddewaakhonden in onze dichtbevolkte streken is nog niet veel gekend. In **combinatie met een elektrische afrastering** zouden kuddewaakhonden een efficiënte bescherming tegenover wolvenaanvallen kunnen zijn. De afrastering is in eerste plaats een bescherming van de schapen en honden tegen de wolven, maar dient zeker ook om een fysieke barrière te hebben tussen de honden en mogelijke voorbijgangers. Hoewel de honden er heel aibaar uitzien, zijn het zeker geen knuffelhonden. Ze kunnen agressief uit de hoek komen tegenover onbekenden, wat ook hun taak is, met name het beschermen van 'hun' kudde.

Het ideale **aantal in te zetten kuddewaakhonden** is maatwerk. Er zijn verschillende factoren die een rol spelen: de grootte van het terrein, de grootte van de kudde, de grootte van de wolvenroedel, de ervaring van de honden, maar zeker ook de kostprijs per hond. Meestal is men het er wel over eens dat het best is om –ongeacht de grootte van de kudde- **minstens met 2 honden** te werken, zodat er altijd een hond bij de schapen kan blijven terwijl de andere hond naar een potentiële aanvaller gaat. Een ander voordeel is dat de kans op het sluiten van 'vriendschap' tussen de kuddewaakhond en een zwervende wolf kleiner is naarmate er meerdere honden aanwezig zijn.

De inzet van kuddewaakhonden houdt een groot **engagement** in van de veehouder of herder, en is zeker niet voor iedereen weggelegd. Het vergt aanzienlijk vakmanschap van de eigenaar. Bovendien vraagt het extra arbeid, bovenop de normale werktijden. De honden moeten verzorgd en gevoed worden, ook buiten het begrazingsseizoen. Een belangrijk onderdeel van de arbeid – zeker in dichtbevolkte gebieden – is de omgang met allerlei mensen die in contact komen met de honden. Denk aan wandelaars, fietsers, natuurliefhebbers...

Een **goede voorlichting** omtrent het gebruik, de omgang met en de werking van kuddewaakhonden naar het publiek toe zorgt ervoor dat deze ook goed kunnen werken in een toeristische omgeving. Het plaatsen van informatie- en waarschuwingsborden, naast de selectie op publieksvriendelijke honden, is hierbij aangewezen.

Kuddewaakhonden maken veel **lawaai**, waardoor de inzet in bewoonde buurten ongemak kan veroorzaken. Er is meer acceptatie voor de inzet van kuddewaakhonden wanneer de omwonenden begrijpen waarom de honden blaffen. Het is ook belangrijk te weten dat niet alle opdrachtgevers van begrazingsopdrachten in ons land het gebruik van kuddewaakhonden momenteel toelaten.

Het is een algemene regel, vastgesteld in het politiereglement van de meeste gemeentes, dat honden steeds aangelijnd moeten zijn. Een uitzondering hierop zijn jachthonden, die tijdens een jachtpartij niet als huisdier, maar als **werkinstrument** worden gezien, en dan los mogen lopen. Ook herdershonden mogen loslopen voor het begeleiden en bewaken van een kudde schapen of runderen.